

u.remissvar@regeringskansliet.se
cc: Anna Ax, Näringsdept
Ulrika Lindberg, Näringsdept

Betänkandet SOU 2018:78 Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige

Patent- och registreringsverket, PRV, är myndigheten med ett samlat ansvar för immaterialrätt och ansvarar för att skydda innovationer med hjälp av patent, design- och varumärkesskydd. PRV ska långsiktigt främja tillväxten samt stärka innovationsförmågan och konkurrenskraften i hela landet genom att informera om, och bidra till ökad förståelse för, hanteringen av immateriella tillgångar inklusive upphovsrätt hos företag, offentliga aktörer och allmänhet. 2016 fick PRV regeringsuppdraget att genomföra kunskapshöjande insatser inom immaterialrätt och hantering av immateriella tillgångar till utpekade målgrupper, bl.a. de svenska lärosätena (N2016/02167/IF).

PRV har fått möjlighet att yttra sig över ovan angivet betänkande och besvarar remissen utifrån det perspektiv som utgör myndighetens huvudsakliga ansvarsområden.

Sammanfattning

PRV anser att utredningen utelämnat immaterialrättens och de immateriella tillgångarnas (kunskapstillgångarnas) betydelse och dess centrala roll för ett lyckat genomförande av internationaliseringsstrategin.

PRV ser särskilt fyra perspektiv att belysa och betona vikten av:

Omvärldsbevakning och omvärldsanalys

I utredningens förslag (bland annat i avsnitt 3.6, 4.3.3 och 4.4.1) betonas vikten av internationell omvärldsanalys. PRV ställer sig bakom utredarens syn på vikten av att bevaka sin omgivning. PRV vill dock belysa vikten av att involvera patentinformation i omvärldsbevakningen. Rätt använt är dessa databaser en källa till information för att underlätta beslut, både på en övergripande policynivå och på en mer detaljerad nivå hos den enskilde forskaren. Denna kunskapskälla används i betydligt högre utsträckning i komparativa länder. I förslagen till ny lydelse av instruktionerna för exempelvis Vetenskapsrådet (avsnitt 1.6) och Verket för innovationssystem (avsnitt 1.7) vore det därför önskvärt att patentinformation ingår.

Ett annat område där det är viktigt är att få med och kartlägga de immaterialrättsliga aspekterna är vid den kraftsamlingen till specifika

länder som föreslås i avsnitt 3.6.6. Att veta hur immaterialrättssystemet ser ut i andra jurisdiktioner är viktigt vid samarbeten över gränserna.

Villkor för strategiska samarbeten

Utredaren nämner i avsnitt 3.5.1 att ” i kunskapsdiplomatiska relationer måste egenintresset ibland stå tillbaka till förmån för ömsesidiga intressen och nytta”. PRV vill betona att det är viktigt att ha kontroll på i vilka sammanhang detta är ömsesidigt och i vilka sammanhang övriga parter har en annan agenda så att Sverige inte dräneras på kunskapsstillgångar på grund av okunskap.

Exempelvis är det viktigt att ha kontroll över hur immateriella tillgångar hanteras för gästforskare från andra länder samt veta vad som gäller då svenska forskare gästforskar på utländska lärosäten.

PRV betonar vikten av förståelse och kunskap kring avtal och avtalskrivning för att erhålla lyckade samarbeten.

Det är också viktigt att reflektera över skillnader i rådande förhållanden mellan länder, såsom lärarundantaget och dess koppling till ägandet av de immateriella tillgångarna, innan samarbeten inleds. Detta undantag är tämligen unikt för Sverige och en viktig pusselbit för både svenska och internationella aktörer att förstå vid samarbeten, nationella som internationella.

Kunskapsförhöjning inom immateriella tillgångar

I avsnitt 4.2 listas myndigheter med relevans för lärosätens internationalisering. PRV vill belysa att det i många fall saknas kompetens i hur immateriella tillgångar hanteras och att det är viktigt att kunskap om immaterialrätt och hantering av immateriella tillgångar höjs i detta sammanhang.

Vi anser att PRV behöver vara med i detta sammanhang, för att bidra till att kompetensnivån höjs och säkerställa värdeskapandet. Exempelvis bör det säkerställas att denna kunskap finns redan då medel satsas i strategiska samarbeten och relaterade projekt. Detta för att inte utan eftertänksamhet förlora kunskapsstillgångar, som är av största vikt för Sveriges tillväxt och konkurrenskraft, på grund av okunskap.

I den plattform med innovationsrådgivare som är tänkt att skapas i avsnitt 3.6.2 är det viktigt att kunskapen om immateriella rättigheter säkerställs.

Främja kännedom om Sverige som kunskapsnation

PRV utbildar policymakers från utvecklingsländer genom SIDA-finansierade program. Årligen deltar 130 personer i flertalet treveckorsprogram som anordnas på PRV. Genom åren har deltagare från 79 länder deltagit på dessa utbildningar, vilka ger effekter som dörröppnare och bygger varumärket Sverige som kunskapsnation.

Därutöver sker ett antal bilaterala program med universitet och forskningsinstitutioner i andra länder. PRV bidrar genom dessa aktiviteter i hög grad till att öka kännedomen om Sverige som kunskapsnation (avsnitt 3.3). Vi anser därför att PRV bör delta i det föreslagna Team Sweden Kunskap för att få bästa utväxling på arbetet och hitta synergier med andra aktörer.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Peter Strömbäck. I den slutliga handläggningen har även tf. chefsjuristen Magnus Ahlgren och enhetscheferna Maziar Soltani och Anna Rapp (föredragande) deltagit.

Peter Strömbäck

Anna Rapp